

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 20 lutego 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.61.2022.HS

Pani
Magdalena Międzybrocka
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Złotym Stoku

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 9, 12-13 grudnia 2022 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotym Stoku, mieszczącym się przy pl. Adama Mickiewicza 1, 57-250 Złoty Stok z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 9 grudnia 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2022 r.

Jednostką kieruje Pani Magdalena Międzybrocka która od 18 maja 2015 r. do 30 czerwca 2021 r. zajmowała stanowisko Kierownika, a od 1 lipca 2021 r. zajmuje stanowisko Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotym Stoku.

Pani Magdalena Międzybrocka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 23 stycznia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotym Stoku w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 16a ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem (pkt 9),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji projektów socjalnych (3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 1 dotyczącego przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1) oraz pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą brak było wniosków o świadczenie. Zadanie dotyczące opracowania i realizowania projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a) nie było realizowane z uwagi na brak potrzeb.

Gmina nie posiada na swoim terenie domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). W okresie objętym kontrolą OPS w Złotym Stoku nie skierował mieszkańców z terenu gminy do Domów Pomocy Społecznej i ośrodków wsparcia z uwagi na brak wniosków.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Dyrektora Ośrodka wynika, że w związku z zawartymi Porozumieniami Międzygminnymi dotyczącymi świadczenia usług mieszkańcom Gminy Złoty Stok przez ŚDS w Łądku-Zdroju i ŚDS w Paczkowie mieszkańcy korzystają z ŚDS mieszczącego się w Paczkowie (7 osób) i w ŚDS w Łądku-Zdroju (1 osoba).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotym Stoku koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Złoty Stok zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak zapewnił Dyrektor Ośrodka, osobom potrzebującym udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa ponadto informowano o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej w Urzędzie Miejskim w Złotym Stoku.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Jednak, jak zapewnił Dyrektor Ośrodka, pracownicy socjalni udostępniali klientom druki pomagali w ich wypełnianiu i udzielali wszechstronnych informacji o sposobie załatwienia sprawy.

Dyrektor OPS w Złotym Stoku składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotym Stoku realizuje wypłatę świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.).

Dyrektor i Zastępca Dyrektora OPS w Złotym Stoku spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy tj. posiadają, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł (do 29.05.2021 r. w wysokości 250 zł) wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali pracownicy socjalni zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy w OPS realizujący pracę socjalną w środowisku lub przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka. Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych.

W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto w przeliczeniu na etaty w województwie dolnośląskim (wg stanu na dzień 30 czerwca 2021 r.) na stanowisku: specjalisty pracy socjalnej to 3 592,62 zł, a starszego pracownika socjalnego to 3 462,02 zł. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotym Stoku średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto (w listopadzie 2022 r.) specjalisty pracy socjalnej oraz starszego

pracownika socjalnego było wyższe od średniej wysokości wynagrodzenia na tych stanowiskach w województwie dolnośląskim.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Złoty Stok zamieszkały na dzień kontroli przez 4 116 mieszkańców, w tym 223 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotym Stoku, na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku OPS w Złotym Stoku powyższy wskaźnik jest spełniony w stosunku do liczby mieszkańców.

W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W skontrolowanej sprawie w podstawie prawnej wydawanych decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie wskazywano szczegółowych zapisów rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych odpowiadających rodzajowi przyznanych i świadczonych usług.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania. Zatem podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być wskazana precyzyjnie z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących przepisów, zarówno prawa materialnego, jak i procesowego, które były podstawą rozstrzygnięcia w danej sprawie.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. nierzetelne sporządzenie decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie nieprawidłowo określonej podstawy prawnej poprzez brak wskazania szczegółowych przepisów rozporządzenia.

Wobec stwierdzonej nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi w sposób jednoznaczny nie budzący jakichkolwiek wątpliwości, zawierać w nich dane zgodne ze stanem faktycznym. W podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 104, art. 107 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilia
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:
1. Burmistrz Złotego Stoku
2.a/a

